

Dagtilbuddets navn	Krogstenshave
Tilsynsførende konsulent	Lone Petræus
Dato tilsynsbesøg	29-05-2018
Dato tilsynssamtale	07-06-2018
Deltager tilsynssamtale	Niels-Jørgen Teglbrænder (leder), Charlotte Klussmann (souschef), Dorte Tjørved (TR FOA), Henriette Andresen (TR BUPL), Stine Matzen Jensen (AMR-pædagog), Marianne Skyldfri Johansen (AMR-pædagog), Troels Witt (kok), Lotte (pædagog), Susanne Lund Hansen (forældrebestyrelsesformand formand)
Dato kvalitetssamtale	21-06-2018

Konklusion (*offentliggøres på dagtilbuddets hjemmeside*)

Det kan på baggrund af observationsbesøg, tilsendt materiale og tilsynssamtale konkluderes, at Krogstenshave er et velfungerende dagtilbud, som overholder gældende lovgivning.

Krogstenshave har gennem de sidste år været igennem en rivende udvikling. Siden sidste tilsyn for to år er to dagtilbud smeltet sammen til ét, mens der løbende er udviklet på den pædagogiske praksis.

Krogstenshave formår selv på en dag med mange på kursus at skabe en dag med pædagogisk kvalitet for børnegruppen. Der er en stor sammenhængskraft i det pædagogiske arbejde, som både kobler sig til inde- og uderum, samt ikke mindst til køkkenet og den mad der serveres. Der er en ledelse og en personalegruppe, som alle er interesserede i at optimere deres praksis og gør det løbende.

Trivsel er centralt for både ledelse og personale. Der gøres en stor indsats for at både børn, forældre og personale trives så godt som muligt. Der er arbejdet med børnefællesskaber gennem de sidste fire år, hvilket har givet meget konkrete forbedringer i trivslen både for det enkelte barn, men også i fællesskabet.

Der arbejdes fokuseret med børnenes sproglige udvikling og der er fokus på de metoder, som forskning og erfaring viser virker. Der arbejdes med mindre grupper af børn, hvor der er dialogisk læsning og i rutinesituationer sættes der ligeledes fokus på sproget.

Indretningen i Krogstenshave er gjort så fleksibel som mulig. Der er fokus på, at de forskellige børnegrupper også kan have forskellige behov i forhold til indretningen, og at det derfor er vigtigt at kunne flytte rundt på møbler og inventar, hvilket der ofte gøres.

Legepladsen er stor og med mange kroge og efter institutionssammenlægningen er der tænkt i at få så mange forskellige tilbud som muligt, hvilket giver rum for forskellige aktiviteter.

Der er gennem de sidste år arbejdet med organiseringen af personalegruppen og strukturen i huset. Sammenlægningen har betydet, at det har været nødvendigt at lade det være en proces så det har udviklet sig stille og roligt, som organisationen er blevet moden til det. I dag fremstår Krogstenshave med en velfungerende struktur, som alle fortsat vil udvikle på sammen.

Dagtilbuddets skriftligt materiale

foreligger

- a. Læreplan -----
  - o herunder digital dannelse (medielæringsstrategi) -----
- b. Mad- og måltidspolitik -----
- c. Tabulex (forældrekommunikation), f.eks.
  - o Ugeplan -----
  - o Fora -----
  - o Nyhedsbrev -----
  - o Andet Forældrefolder, fødselsdagsvejledning
- d. Trivselsvurderinger (TOPI)-----
- e. Sprogvurderinger -----
- f. Eventuelt andet skriftligt materiale
  - o Bevægelsespolitik (dagtilbud med idrætscertificering) -----
  - o Beskrivelser af arbejdet med bæredygtighed -----
  - o Andet Referat fra forældrebestyrelsesmøde

Tilsynssamtale

Dialog om fokuspunkter og observationsbesøg.

1. Pædagogik

Institutionen har arbejdet med DCUM's materiale, hvor børnene kan vurdere miljøet via Smileys. Der er blevet brugt rigtig mange timer på det, og ønsket har været, at forældrene hjalp børnene med at svare på undersøgelsen, og det har givet masser af stof til refleksion og videre bearbejdning. Det har været oppe på forældremødet og senest fortalt om på et TR-møde (BUPL), så det kunne inspirere andre. Oplevelsen har været, at det var lidt skuffende, at der ikke var flere, som havde besvaret undersøgelsen. Forældrene fortæller, hvordan det kunne optimeres med svarene. Ikke en seddel, som forvinder i tasken. Måske noget mere information om, hvilken betydning det har for det pædagogiske arbejde. Vi taler om mere synlighed i forhold til undersøgelsen, det kunne være kugler i et rør, så det blev en konkurrence, hvor børnene kunne huske deres forældre på det.

De enkelte team arbejder selv videre med resultaterne fra målingen. Flere team oplevede at deres børn gav udtryk for at de blev drillet. Det tages med i sommerferieplanlægningen, så der kommer fokus på det. De voksne har reflekteret over deres egen brug af ordet "drille" og hvad det betyder for børnene i forhold til hvordan ordet bruges. Sommerferien vil tage udgangspunkt i temaet "fællesskaber", hvor de bl.a. vil arbejde med "Fri for mobberi". Der var også flere børn, som gav udtryk for, at der var meget støj i institutionen. Der arbejdes derfor med "stille-tider" i løbet af dagen, hvor der overfor børnene henvises til undersøgelsen. Der er vigtigt for personalet, at børnene føler deres besvarelser bliver taget alvorligt.

I læreplanen er der beskrevet tre læringsrum. Vi drøfter muligheden for at supplere med en beskrivelse af arbejdet med rutiner som læringsrum. Det er der stor åbenhed for og personalet

udtrykker, at det hænger fint sammen med madvisionen og fokus på rutiner. Når rutinerne også betragtes som et læringsrum, kan der komme mange flere elementer med i forhold til, hvordan man tænker børns læring. Det er noget som institutionen vil kigge på.

Det pointeres at i forhold til evalueringen af læreplanen, mangler der en beskrivelse af, hvordan institutionen inddrager forældrene i det. Vi har en drøftelse af, hvordan der generelt kan komme højere fokus på evalueringen, så det samtidig kan bruges som et vidensredskab.

Ved observationsbesøget blev det set, at nogle af de unge medarbejdere (nye) kunne virke lidt uforberedte på, hvordan de skal agere på legepladsen. Vi drøfter, hvordan institutionen kan understøtte nye medarbejdere, så de føler sig bedre klædt på til det mere frie liv på legepladsen. Det er ofte små greb, der skal til (eksempel fra observationen), så også nye kan blive en del af kvaliteten i aktiviteterne.

Vi drøfter, hvordan vandleg kan optimeres og tænkes i forhold til læring. Personalet har selv gode input med sprogstimulering, science-tilgang m.m. Igen handler det om at se mulighederne i både rutiner, men også de spontane aktiviteter, som opstår i løbet af en dag. Samtidig kan det også være en balancegang, da børnene også skal have mulighed for at dyrke deres egne børnemiljøer i fred.

Vi drøfter, at nogle forældre synes der er overinformation, andre synes det er passende. Det er vigtigt at have opmærksomhed på, at de enkelte forældre har forskellige tilgange til, hvad der er vigtigt for deres barn/børn. Nogle forældre nægter f.eks. at udfylde trivselsundersøgelse, da de selv mener deres barn har det godt, og at det derfor ikke er nødvendigt at udfylde undersøgelsen.

2. Trivsel

Vi har en kort drøftelse af TOPI og konsulenten har nogle korte tilbagemeldinger, som tages efter tilsynssamtalen.

Ved besøget er det observeret at der er et godt trivselsniveau blandt børnene. De har en god tilgang til hinanden og er meget opmærksomme på hinanden. For fire år siden var børnene ikke så omsorgsfulde, som de er i dag. Før kunne børnene stå at se på, at andre børn græd, det sker ikke i dag. Børnene er blevet mere omsorgsfulde, og det kan mærkes. Det er ikke noget, som er kommet af sig selv, men tværtimod er der arbejdet intensivt med det. Der er blevet arbejdet med "fællesskabet" på forskellig vis, bl.a. med "Fri for mobberi".

Forældrene oplever også at den gode stemning og trivsel er dejligt at opleve. Nogle forældre har savnet, at man hilser på hinanden i garderoben, og det bliver der arbejdet på nu. Forældrenes trivsel har også en betydning for, hvordan børnene trives.

Der er stor opbakning til forældrearrangementer, der har netop været afholdt sommerfest, hvor der deltog 400 mennesker. Forældrene var gode til at fordele sig på legepladsen og gå ind, hvor de ikke "hørte til". Så alt i alt var det en dejlig oplevelse,

Forældrene er optaget af, at de får "det nære", så det ikke opleves som stort, når der børn ska skifte fra vuggestue til børnehave. Vi drøfter forskellige muligheder for at skabe denne oplevelse

for forældrene. Det kunne være at holde forældre Kaffe i mindre grupper for at skabe mere tryghed. Der er også forældre, som er optagede af, at børnene ikke skal skifte afdeling, det tages der hånd om. Der har på et tidspunkt været afholdt forældre debatmøde, hvor der var grupperinger blandt forældrene, og der var store drøftelser netop i forhold til dette. Det er spændende, hvilken betydning det får, at hegnet mellem legepladserne rives ned. Det skal der være opmærksomhed på. Når legepladsen er stor, har det høj betydning, hvordan forældrene mødes, når de kommer for at hente deres børn. De skal imødekommes og have en guidning i forhold til, hvordan man sammen kan finde deres barn.

3. Sprog

Institutionen skal være med til at afprøve Rambølls sprogtest. Det er ikke kommet i gang endnu, men skal ske hen over sommeren. Personalet udtaler, at det virker som om det er nemt at gå til.

Vi taler lidt om, hvordan de voksne kan præge sproget, så det kan komme til at virke nedladende. Det kan være sproglige nuancer, som kan have en betydning. Indianergryde/indiansk gryde. Det vil blive drøftet i madudvalget.

Ved besøget blev det observeret, at nogle voksne snakker meget til børnene. Det kunne være fint at have opmærksomhed på, at holde pauser i snakken, så børnene kan få lov til at tale/svare. (de 10 sprogstrategier)

Institutionen har ellers et højt fokus på børnenes sproglige udvikling. Næsten hver dag er der børn i læsegrupper/sansegrupper og alle lokaler benyttes. På dagen for observationsbesøget var flere personaler på kursus, så derfor er det ikke de sædvanlige aktiviteter, som kunne foregå. Der er højt fokus på børnenes sproglige udvikling og arbejdes med dialogisk læsning og andre relevante metoder.

4. Indretning

Det sidste nye er, at hegnet mellem legepladserne bliver fjernet. Det er netop blevet besluttet og bliver fjernet på en legepladسدag, hvor forældrene kommer. Det har været længe undervejs, da det har været en overvindelse for store dele af personalet. Men nu er der enighed om, at de sidste rester af Krogen/Stenen skal væk.

I personalegruppen er der stor tilfredshed med legepladsen, men ved forældretilfredshedsundersøgelsen var legepladsen der, hvor der blev scoret lavest. Ved samtalen drøfter vi, hvad det er forældrene ser. Der er fliser lige når man kommer, det kan have en betydning for oplevelsen. Ved besøget kunne det ses, at legepladsen er stor. Der er mange forskellige muligheder for leg, og der tænkes hele tiden nyt i forhold til brugen og indretningen.

Vi har en drøftelse af indretningen indendørs, som er meget fleksibel. Der er mulighed for at indrette på forskellige måder. Forældrene oplever også, at indretningen kan være forskellig fra morgen til aften. Personalet er gode til at tænke nyt, og indrette alt efter børnegruppen og deres behov. Indretningen retænkes derfor ofte.

Institutionens egen oplevelse er, at der ofte er rodet, men det opleves ikke ved besøget. Der er nogle rum f.eks. science rummet, hvor indretningen kan optimeres, så det er lettere at gå til, men institutionen opleves ikke som generelt rodet.

Siden sammenlægningen af de to institutioner er der blevet arbejdet med kulturen, så personalet får en fællesskabsfølelse og en oplevelse af at være ét hus. Det er efterhånden lykkedes og oplevelsen af at være ét sted, gør også at der tænkes indretning sammen, hvilket giver større muligheder. Eks. Der er en bålhytte i forhaven og en stor fodbold "arena" i baghaven.

For at styrke forældrenes oplevelse af legepladsen, drøfter vi muligheden for, hvordan børnene kan være med til at vurdere legepladsen ved at tage billeder af deres bedste steder osv. På den måde kan børnene være med til at præge legepladsens indretning.

5. Organisering

Institutionen har mange "små" greb, som kan lette det pædagogiske samarbejde og kommunikationen med forældrene, det er f.eks. beskrivelse af afholdelse af fødselsdage, madvisionsfolder, velkomstfolder. Vi drøfter at det har en stor betydning for personalet og fællesskabet. Når man taler med hinanden eller med forældrene, så kan man tage udgangspunkt i det materiale, som er lavet. Materialet er altid skabt på baggrund af drøftelser i personalegruppen, hvilket er med til at sikre, at alle har den samme forståelse for, hvordan der skal arbejdes.

For nylig er der blevet lavet et fælles overblik over ugeplanerne, så de hænger i tilslutning til personalefaciliteterne. Der er stor tilfredshed med den fælles ophængning af ugeplanerne, da det giver et godt overblik. Det opleves blandt ledelse og personale, at der er sket en stor udvikling med organiseringen. Der er kommet en god organisering, som betyder at de aktiviteter m.v. som planlægges kan gennemføres. Lige nu er der gang i organiseringen af koloni for de kommende skolebørn. Det er en fast tradition hvert år. Denne gang skal der rigtig mange børn (60) med, hvilket er nyt.

Fokuspunkter dagtilbud

- Hvordan bliver vi bedre til at vidensdele på tværs?

Vi drøfter, hvordan man kan vidensdele ved at lave kulturbesøg. Der er taget hul på det på en personalelærdag, men det er ikke kommet rigtig i gang.

Det er vigtigt det bliver struktureret, og der skabes nogle trygge rammer omkring det. Der er rigtig mange dygtige personaler i institutionen, så der kunne givet arbejdes med målrettet feedback i forhold til konkrete temaer.

Der er også mulighed for at invitere vejlederne ind i arbejdet, så det er dem, som kommer og giver feedback og refleksioner, som personalet kan bruge. Det kunne f.eks. gøres i forhold til frokostmåltidet.

- Fordeler vi os hensigtsmæssigt på legepladsen og sætter aktiviteter i gang?

Ved besøget var der mange aktiviteter forskellige steder på legepladsen. Det var godt vejr og der var både planlagte og spontane aktiviteter. Institutionen finder også selv ved gennemgangen af observationsrapporten, at der sker mange ting på legepladsen. Vi drøfter, om der er områder af legepladsen, som ikke bliver brugt. Ved besøget kunne det ses, at der var steder, som var mere populære end andre. Vi drøftede bl.a. et lille område, hvor der står en høvlebænk, men hvor der ikke er så meget aktivitet lige nu. Vi drøfter også, hvordan børnene kunne inddrages i at udvikle på legepladsen via fotos, som de selv tager.

Det helt korte svar på spørgsmålet er, at institutionen er gode til at udnytte legepladsen.

- Skift fra frokost og ud på legepladsen

Ved besøget blev det oplevet, at overgangen mellem frokost og legeplads godt kunne optimeres. Det var dog kun ét team, som blev observeret denne dag. Oplevelsen var at der under frokosten var ro ved bordene. Der sad en voksen ved hvert bord, og der blev ført små samtaler. Da frokosten så er slut, går det hele lidt i opløsning. Der er ikke en masse uro, men de voksne går rundt i forhold til den planlagte organisering og udfører de opgaver, som de skal. Det betyder dog, at de børn som sidder og venter på at komme på badeværelset/ind at sove/i garderoben, sidder alene og læser uden en voksen. Det betyder, at der er meget frem og tilbage af voksne, indtil alle er ude/sover osv. Det er svært at give konkret bud på, hvordan dette kan løses efter et enkelt besøg, men det er givet en situation, som kan optimeres.

Fokuspunkter konsulent

Ingen

Opfølgning

Aftaler og eventuelle opfølgende indsatser

Ved næste tilsyn

Bilag 1

Dagtilbuddets egen beskrivelse

1. Læreplaner / læringsmiljøer

Hvordan organiserer I arbejdet med læreplaner og læringsmiljøer, herunder hvordan tilrettelægger I ...

- ... refleksioner?
- ... arbejdet med mål for børnenes læring?
- ... evalueringer?

Vi har fået nedsat en ny læreplansgruppe og er i fuld gang med at finde en form på hvordan vi kan blive bedre til at organisere arbejdet med læreplanerne. Vi har indenfor den sidste tid haft mødtes to gange i forbindelse med børnemiljøvurderingen.

Vi har lagt de 6 læreplans temaer ind i vores årshjul. Her melder personalet sig på de temaer de gerne vil være tovholder på. I år har vi givet hvert tema nogle flere måneder, da vi sidste år oplevede at der var for kort tid til at arbejde med hvert enkelt tema. Tovholderne mødes ca. 1 måned før opstart af nyt tema for at planlægge de overordnede mål. Her er altid en repræsentant fra vug og 1. repræsentant fra Bh. De planlægger ud fra læreplansskemaet, så de får alle refleksioner med omkring børnemiljø – inklusion – tegn ....

Som noget nyt har vi det sidste år i børnehaverne arbejdet med aldersopdelte grupper to gange om ugen for bedre at kunne arbejde med mål for børnenes læring i den enkelte aldersgruppe.

Vuggestuerne opdeler sig næsten hver dag i små læringsmiljøer.

Vi arbejder løbende på at blive bedre til at evaluere. De to medarbejdere har på et personalemøde give et kort oplæg om evaluering, og hvordan vi skal bruge evalueringsskemaet (læreplansskemaet).

Hvordan sikrer I, at personale har ejerskab på læreplanerne og at de omsætter dem...

- ... i planlagte aktiviteter
- ... i hverdagsaktiviteter

Hver team planlægger aktiviteter for en måned ad gangen, dette går på skift, så alle prøver det. . Marianne og Charlotte lavede et oplæg slut 2017 hvor vi introducerede denne model. Et team havde gjort det i et stykke tid og det fungere godt. De skal planlægge måneden ud fra evt. læreplanstema på årshjulet og mere konkret hvad de vil lave i det enkelte team. Dette gøres ud fra "læreplanskemaet". Dette bliver skrevet ind i den ugentlige ugeplan, der bliver sendt ud til forældrene hver fredag på Tabulex.

Hvordan arbejder I med børnemiljø og sikrer, at I inddrager børneperspektiv?

Vi har lige afsluttet børnemiljø vurderingen pt. i børnehaven. Vi har valgt at bruge den digitale undersøgelse på DCUM og det er forældrene der skal lave den derhjemme med barnet. Der var en svar procent på 48 %. Læreplansgruppen har været samlet for at kigge resultaterne igennem og trukket det ud der scorede dårligst. Vi skal arbejde med resultaterne på vores personalemøde i maj

måned.

I vuggestuerne skal de udfylde refleksionsskemaet på DCUM – hvert enkelt medarbejder skal have udfyldt det og så skal de udfylde det sammen i teamet på personalemødet i maj måned. Derefter skal de kigge på – hvad de vil arbejde med fremadrettet ift forbedre børnemiljøet.

2. Sprogindsats

Hvordan arbejder I med sprogstrategier i det pædagogiske arbejde?

Vi arbejder med sproget hele dagen. I den struktureret form om formiddagen, når børnene opdeles i små læringsmiljøer. Her arbejder vi blandt andet med læseleg, Rytmik... Vi har indrettet et sanserum, hvor vi kan gå ned med en gruppe børn. Her kan der blandt andet arbejdes med vores forskellige sprogkasser. Disse kan også tages med ud på stuerne. I løbet af dagen arbejder vi med turtagning, stiller åbne spørgsmål, sætter ord på det vi laver.

Førhen lavede vi Trass på alle børn, dette gør vi ikke pt. men overvejer at gå i gang med det igen, hvis der ikke snart kommer et alternativ. Lige nu laver vi kun Trass på de børn vi har en sproglig bekymring på. Men vi har stillet os selv det spørgsmål, hvordan vi sikrer at vi opdager den sproglige bekymring, når vi ikke laver Trass på alle børn.

Vi har meldt os som test institution på Rambølls sprogtest.

3. Overgange

Hvordan tilrettelægger I børnenes overgangene?

(eksempelvis, hvornår afholder I introsamtaler, mm)

- **Fra hjem til dagtilbud**

Vi holder introsamtalen inden for de første par uger og vi har fået afholdt alle samtaler. Vi har selv skrevet et par ekstra spørgsmål ind som vi synes er vigtige at få talt om. Vi kontakter altid familien hvis de ikke gør. Så vi på den måde kan få talt om forventninger til indkøring af barnet.

- **Interne overgange, eksempelvis mellem vuggestue og børnehave**

I tiden op til skiftet, går vi med barnet på besøg eller har fælles aktiviteter med det nye team og de nye voksne. Som integreret institution har vi desuden nogle faste traditioner og løbende aktiviteter hvor store og små mødes på tværs af deres teams. Dermed har barnet et vist kendskab til det nye før skiftet, og det vil ikke føles helt så overvældende. Alle forældre tilbydes en overleveringssamtale, hvor der en voksen med fra vug og en voksen med fra Bh.

- **Eksterne overgange, eksempelvis til eller fra et andet dagtilbud**

- Vi følger det skriv der er kommet ud. Besøger skole/SFO. Vi arbejder med barnets bog mm. Vi har et fantastisk samarbejde med Risbjergs skolen, som er vores primær skole. Derudover har vi haft kontakt med samtlige skoler, hvor i har leveret børn til.

Hvor mange børn blev skoleudsat i det igangværende skoleår?

2

Er der kommet børn tilbage, der var startet op i skole?

nej

4. Inklusionsmidler

Hvordan arbejder I med de inklusionsmidler, som I har fået tildelt?

Vi har bl.a. ansat to pædagoger i medhjælper stillinger. Derudover arbejder vi på at alle pædagoger får et modul i social inklusion.

Derudover har vi beskrevet i vores læreplan hvordan vi arbejder med inklusion i hverdagen.

5. Fysiske rammer

Hvordan udnytter og inddrager I jeres fysiske rammer i det pædagogiske arbejde?

Vi arbejder på at bruge alle rum. Fx de to dage om ugen hvor vi arbejder i aldersopdelte grupper i børnehaven, bruger vi alt fra alrum – pædagogisk køkken, legeplads og personalestuen.

Derudover har vi skemalagt hvilke team der har hvilke "ekstra" rum i løbet af ugen.

6. Forældresamarbejde

Hvordan sikrer I, at samtlige forældre oplever et godt forældresamarbejde?

Som udgangspunkt oplever vi at vi har et godt og tillidsfuldt forældresamarbejde. Det er svært at svare på hvordan vi sikre at alle forældre oplever et godt forældresamarbejde. Men det er meget vigtigt for os og vi arbejder på at hver familie føler sig velkommen og tryk. Dette gøres blandt ved at vi får afholdt introsamtalen, vi løbende tager os tid til at snakke med forældrene i det daglige. Siger til dem at de til hver en tid kan komme til os med stort og småt.

Derudover afholder vi forskellige arrangementer hvor vi arbejder med relationerne.

Hvordan indgår forældretilfredshedsundersøgelsen i jeres arbejde med forældrene?

Vi har haft en dialog omkring vores forældretilfredsheds undersøgelse i forældrebestyrelsen. Se vedhæftet referat.

I hvilke samarbejdsfora inddrager I forældrene – og hvordan fungerer det?

Vi har i forældrebestyrelsen en god dialog om forskellige ting og tiltag. Derudover har team1 i år valgt at forældrene kan præge forældremødet, da det er forældrene der har valgt hvad de skal tale om.

Lige om lidt skal vi holde sommerfest. Her har vi nedsat et udvalgt bestående af forældre og personaler der sammen har planlagt programmet. Derudover har vi lige færdiggjort vores madvisions politik folder. Denne er udarbejdet i samarbejde med forældrebestyrelsen.

Vi har hjælpe forældre med på den årlige koloni

Hvordan omsætter I konkret viden og værktøjer fra ”Sammen om Barnet” og ”TOPI” i jeres forældresamarbejde?

Vi er blevet meget mere bevidste om formen på forældresamtaler og hvordan vi forbereder disse. Vi inddrager forsk værktøjer fra SOB uddannelsen til selve samtalen med forældrene. Derudover har vi på de tværfaglige møder siden vi var på TOPI uddannelse, haft inviteret forældre med. Dette har gjort en kæmpe forskel, da vi oplever at vi sammen finder nogle bedre løsninger for barnet. Vi får reflekteret og skabt en større sammenhæng omkring barnet. Til disse møder følger vi ”slavisk” dialogmodellen, for at sikre os at vi kommer omkring de forskellige domæner.

7. Personale

Medarbejderudvikling

Hvordan arbejdes der med medarbejderudvikling?

Udover at alle personaler kommer på SOB, tilbydes pædagogerne også et modul i social inklusion. Ledelsen deltager på samtlige teammøder for at sikre at vi ved hvad der rør sig i de enkelte team. Så vi på den måde kan støtte op om teamet og den enkelte medarbejder. Vi skaber blandt andet rum for medarbejder udvikling på teammøder, ved at der er fast dagsorden. Hvor medarbejderne skal tale om udviklingen af trivslen, samarbejdet og opgaveløsningen. Derudover afholder der TUS.

Hvordan sikres der, at personalet har de fornødne kompetencer til at løse de opgaver, der skal løses?

Det sikres ved at vi er i tæt dialog med vores medarbejdere. Vi får en fornemmelse blandt andet ved at deltage på teammøderne. Derudover oplever vi at medarbejderne kommer til os, hvis de er usikre på fx en forældresamtale.

Hvordan er vidensdeling organiseret?

Vi er ikke gode nok til at få organiseret vidensdeling. Vi får gjort det af og til. Blandt andet i forbindelse med SOB. Og på vores sidste personalekonference brugte vi en hel dag på at hvert team skulle fortælle os andre hvad deres styrker og udfordringer er.

Vi taler ofte om at blive bedre til at videns dele i hverdagen. Blandt hvis noget fungerer i et team, og det er svært for et andet team, at man så lavet et kulturbesøg og bliver nysgerrig.

Hvordan organiserer I implementeringen af nye tiltag, f.eks. Sammen om Barnet og TOPI? (fx pædagogmøder, møder for samtlige medarbejdere, teammøder, stuemøder, mm.)

På vores sidste personalemøde fortalte alle de medarbejdere der pt er på SOB hvad de var mest optaget af og hvad deres største læring har været på SOB.

TOPI vurderinger har vi lavet for 3. gang nu. Da vi skulle implementere TOPI brugte vi en del personale møder, samt vores personalekonference på at introducere og arbejde med TOPI. Når vi laver den fælles trivselsvurdering, bliver der sat tid af på vores personalemøder og efterfølgende laves der min 1 handleplan.

Hvert team har teammøde ca. hver 5 uger. Vi har for 1 år siden lavet modellen om for at skaffe mere tid til fordybelse. Så teammøderne er fra kl. 9:15 til kl. 12:00.

Derudover har vi personalemøde ca. 1 gang om måneden. Her veksler vi mellem afdelingsmøder, opdeling af vug/bh, samt temabaseret møder.

Normering

Fordeling pædagogtimer – medhjælpertimer

<p><u>Pædagogtimer</u></p> <p><i>Antal timer (ikke antal medarbejdere), der varetages af uddannede pædagoger. Da ledere bliver lønnet af en anden konto, tæller lederens børnetimer ikke med.</i></p>	<p>740,5</p>
<p><u>Medhjælpertimer</u></p> <p><i>Antal timer (ikke antal medarbejdere), der varetages af ikke pædagoguddannede medarbejdere (selvom medarbejderen kan have en anden uddannelse)</i></p>	<p>361</p>
<p><u>Pædagogstuderende</u></p> <p><i>Antal timer (ikke antal medarbejdere), der varetages af pædagogstuderende i de lønnede praktikperioder</i></p>	<p>64</p>

Følgende medarbejdere tæller **ikke** med i normeringen:

PAU-elever, pædagogstuderende i de ikke lønnede praktikperioder og medarbejdere i løntilskud

Er der PAU- elever i huset? Ja Nej

Hvilken betydning har det for jeres pædagogiske arbejde, at I har PAU-elever og/eller pædagogstuderende?

Det giver en fin balancen og er skønt når de kan undre sig og stille spørgsmål til vores praksis.

Hvordan har personaleudskiftningen været, når I ser et år tilbage?

4 pædagoger er stoppet og 1 pædagogmedhjælper

8. Egen vurdering

Hvad er jeres egen vurdering af institutionen?

Vi oplever at vi har en meget velfungerende institution. En institution der er landet super godt efter en sammenlægning og udbygning. Vi har fået en masse nye medarbejdere i og med vi er blevet udvidet. Vi oplever vi har en medarbejdergruppe der kommer til os hvis de er usikre/utilfredse med noget, men også hvis de er glade/tilfredse. Vi har en engagereret medarbejdergruppe, der hver dag arbejder på at give de bedste rammer for børnene. De er utrolige dygtige og har altid det faglige perspektiv.

Der hvor vi godt kunne tænke os at udvikle os, er at vi bliver endnu bedre til at videns dele på tværs af institutionen.

På baggrund af denne vurdering, hvilke *pædagogiske fokuspunkter* vil I da pege på til jeres kommende pædagogiske tilsyn?

Hvordan bliver vi bedre til at videns dele på tværs?

Fordeler vi os hensigtsmæssigt på legepladsen og sætter vi aktiviteter i gang?

Skift fra frokost og ud på legepladsen

Bilag 2

Konsulentens observationsbeskrivelse

I forbindelse med det pædagogiske tilsyn, besøger den tilsynsførende pædagogiske konsulent dagtilbuddet. Besøgets varighed varierer alt efter dagtilbuddets størrelse og organisering. Den pædagogiske konsulent foretager observationer i samtlige dagtilbuddets afdelinger.

Besøget har til formål at skabe indblik i dagtilbuddenes pædagogiske praksis. Der er fokus på, hvorvidt dagtilbuddets skriftlige materiale, såsom læreplaner, dagtilbuddets egne beskrivelser (spørgeskema), mm., omsættes i praksis. For at sikre systematik og gennemsigtighed i tilsynsprocessen (uvildighed), fokuseres der ved besøget på de tegn, der er beskrevet under de enkelte overskrifter.

I nedenstående beskrivelse kan der indgå den pædagogiske konsulents refleksioner og anbefalinger (fremhævet med *kursiv*), som vil blive drøftet ved tilsynssamtalen.

Fokus for tilsynsbesøget

1. Pædagogik
2. Trivsel
3. Sprog
4. Indretning
5. Organisering

1. Pædagogik

Hvilke aktiviteter foregår der i børnehuset?

- Leg på legeplads i vuggestue
- Frugt på legepladsen i vuggestuen
- Børnehave, bassin med vand
- Børnehave mulighed for frugt
- Børnehave perleplader ved bæk
- Vuggestue Tur til bibliotek (ikke observeret)
- Vuggestue Klippe og klistre
- Børnehave maling af vandmeloner
- Vuggestue frokost
- Børnehave frokost i forskellige team
- Vandleg på legeplads i middagsstunden
- Pause efter søvn og inden frugt i vuggestue
- Diverse mindre lege på legepladsen

Hvordan tænkes læring ind det planlagte, det spontane og rutinerne?

Børnehave de voksne bevæger sig rundt på legepladsen og er med børnene, der er en del praktiske ting, som også ordnes undervejs.

Vuggestue, inde, der siddes med få børn og klipper og klistrer. Børnene opfordres til at putte lim på, og sætte små pailletter på. Nogle af børnene er gået på legepladsen og en lille gruppe børn er gået på biblioteket.

Børnehave, legeplads, maling. Børnene hentes efterhånden som der er plads ved malerbordet, og spørges om de har lyst til at male. Aktiviteten styres af de voksne og børnene hjælpes undervejs. Der sættes ord på, hvor de skal male og med hvilken farve, så det bliver en vandmelonskive.

Vuggestue. (Team 1) Da det er spisetid (frokost), kommer børnene ind fra legepladsen. Børnene opfordres til at få vasket hænder, og de får hjælp til det. Der sidder en voksen sammen med børnene og hjælper dem så de selv kan vaske hænder. Børnene fordeles på stuerne og nogle skal ud i alrummet, hvor de skal spise. Der sidder en gruppe i det gamle køkken og i alrummet sidder de ved to borde.

Børnehave Vandleg, der hældes vand i et bassin, hvor børnene kan hente vand, som de leger med. Der er mange lege med vandet, hvor børnene laver render, hvor vandet kan løbe, de vander blomster og har en masse snak om vandet. Vandet giver masser af mulighed for leg, og børnene får mulighed for at lave mudder. Flere af børnene er møgbeskidte.

Vuggestue i pausen mellem opvågning og frugt samarbejder teamet og der sidder en voksen og læser højt for nogle af børnene. De største af børnene kommer med på legepladsen, hvor de spiser frugt, de største bliver på stuen og får frugt ved et bord.

Børnehave (Forhaven) der er forskellige muligheder for at lege under halvtaget, hvor der er skygge. Der er papir og tegneredskaber og der er Barbiedukker. I bålhytten startes en højtlesning fra båndoptager, så de børn som har lyst, kan lytte til den.

Børnehave (Baghaven) der er også Vandleg og børnene leger i mindre grupper. De voksne bevæger sig rundt på legepladsen, men der er ikke så meget direkte samvær med børn. En voksen er indenfor, hvor hun bestyrer frugtcafeen. Børnene kaldes ind efterhånden som der er plads.

Tegn hos børn

- Børnenes deltagelse: Børnene er aktivt deltagende, dvs. engageret, lyttende og optaget.
- Børnenes nærmeste udviklingszone: Børnene viser tegn på at være tilpas udfordret, dvs. at børnene giver udtryk for, at de vil prøve noget nyt, eller børnene viser tegn på at være trygge ved at udfordre sig selv eller bliver udfordret.

Vuggestue, inde, klippe/klistre. Børnene er optagede af aktiviteten og vil gerne. Når de giver tegn på at have brug for hjælp, understøtter de voksne det enkelte barn. Intentionen er at børnene bliver udfordret, så de lærer at klippe osv.

Vuggestue (team 1) frokost. Alle børn sættes ved bordet og får hagesmække på. Den voksne taler med børnene mens de venter.

Tegn hos voksne

- De voksnes relation til børnene: De voksne er nærværende, lyttende og engagerede. De voksne har øjenkontakt med børnene. De voksne har tilpas fysisk kontakt til børnene.
- De voksne arbejder med differentieret tilgang: De voksne tilbyder børnene differentierede aktiviteter, afstemt efter alder, udvikling, interesser, mv.
- De voksne følger børnenes læringsinitiativer: De voksne ser børnenes initiativer og følger og evt. udbygger dem.

- De voksne understøtter børnenes leg: De voksne skærmer børnene, så de kan lege uforstyrret. De voksne udvider legen, eksempelvis ved at deltage, tilføje idéer eller materiale, eller ved at understøtte børnene i at deltage i legen.

Vuggestue

De voksne er rigtig gode til at understøtte børnenes leg på legepladsen. De hjælper dem og opfordrer børnene til at prøve forskellige aktiviteter.

Da der er frugt, sætter en voksen sig ved bordet og børnene kommer til efterhånden. Der er brød og frugt. Den voksne smører brødet og giver det til børnene. Der vaskes ikke hænder inden måltidet.

Vuggestue. Inde. Klippe klistre. De voksne er gode til at understøtte børnene i at mestre aktiviteten, når det handler om at lime. Når der skal klippes er det lidt anderledes. Eks. "Nu har jeg vist dig det mange gange, du skal stikke fingrene ind i de to huller. (Barnet får hjælp igen)

De to voksne er meget lyttende og nærværende i forhold til børnene. De voksne er undersøgende i forhold til om børnene er færdige med det de klipper og klistrer.

Børnehave, legeplads. En ung fyr render rundt med en guitar. Der er ikke rigtig nogen børn omkring ham. En anden voksen siger til ham, skal jeg lige hente sangmappen og opfordrer til, at de går et andet sted hen, så er vi bedre fordelt. (De sidder tæt på et bord, hvor der bliver malet vandmeloner)

Vuggestue frokost team 4. Der er masser af nærvær og børnene understøttes i at spise, så de ikke får for meget i munden, selv smører m.v.

Om eftermiddagen skal der fyldes vand i vandbeholderen (vuggestuen) en voksen går sammen med to børn ind for at fylde beholderen med vand. Det er de to børn, som holder vandbeholderen.

Børnehave, Frokost børnehave team 5. Alle børn er samlet i det lille rum, hvor de venter, mens en voksen og værterne dækker bord. Værterne præsenterer maden, og da det er klar, får børnene lov til at gå ind bordvis. Som udgangspunkt ved børnene godt, hvor de skal sidde. Da børnene er placeret, får de lov til at gå i gang med at spise. De tager rutineret selv deres mad og vælger fra fadet, hvilket pålæg de vil have.

Børnehave Vandleg, den voksne hælder masser af vand op, men der er ikke så meget dialog omkring vandet og hvad det kan. De voksne er meget nærværende og følger børnene og lytter til dem. To børn gynger på legepladsen, de optræder med forskellige tricks på gyngerne. Der sidder en voksen og en gruppe af børn, som kigger på. Der klappes og hujes af børnene. De leger Cirkus og den voksne understøtter det de kan.

Refleksioner:

Trods det, at meget af det faste personale er afsted på SOB oplever jeg, at der foregår rigtig mange ting både inde og ude.

Jeg oplever særligt i de planlagte aktiviteter, at der er tænkt læring ind. De voksne er nærværende og lyttende og understøtter det enkelte barn i forhold til, hvor det er. Der er en enkelt situation, hvor man kunne overveje opdele børnene endnu mere (eks. Med klippe/klistre).

Det var ved besøget ligeledes tydeligt at vikarer/nye har brug for guidning i forhold til, hvordan der arbejdes pædagogisk, hvis man gerne vil have høj kvalitet hele tiden (eks. Guitar)
Ved besøget arbejdes der i mindre grupper frem til frokost. Det gøres igen ved eftermiddagsmåltidet, hvor børnene spiser lidt ad gangen indenfor (ikke alle team).
I forhold til de mere spontane aktiviteter (vandleg) kunne man overveje, hvordan man bringer læring ind i dette rum. Det kunne være ved at opfordre børnene til at eksperimentere med vandet eller på andre måder udbygge legen.
I forhold til selvhjulpenhed fungerer det i høj grad ved frokosten i børnehaveteams. I vuggestueteams var børnene ikke med til at dække bord i alle team og selvhjulpenheden var meget bord afhængig (måske pga. vikar ved det ene bord?)

2. Trivsel

Hvordan er det relationelle samspil?

Helt generelt er der en god trivsel blandt børnene. De leger og udstråler glæde og tryghed.

Trivsel

Tegn hos børn

- Børnene virker glade.
- Børnene viser engagement, nysgerrighed og optagethed.
- Børnene indgår i ligeværdige udviklende relationer med hinanden.
- Børnene opsøger de voksne, hvis de har brug for støtte.

Vuggestue, klippe/klistre. Børnene virker glade og veltilpasse. De vil gerne være med, men synes også, det er svært ind imellem.

Der er et par børn, som ikke er med fra starten. De leger på stuen og er løbende i kontakt med de voksne. Børnene leger roligt sammen, da der er et lille sammenstød, siger det ene barn, STOP og leger så videre. Der udvikles ikke konflikt i den sammenhæng. Børnene giver med lyd/tegn til at de har brug for hjælp fra de voksne, som så responderer.

Børnehavn, vandleg. Børnene har det rigtig dejligt med vandlegen. De eksperimenterer og hælder vand frem og tilbage. De leger i flere grupper omkring det samme vand og det foregår helt uden konflikter.

Tegn hos voksne

- De voksne virker glade – på en professionel måde.
- De voksne viser omsorg, fagligt engagement og optagethed.
- De voksne hjælper børnene på en anerkendende måde ved konflikter.

Vuggestue, de voksne virker glade og viser meget omsorg for børnene. De er anerkendende overfor børnene i kommunikationen.

Eks. En dreng har været ked af det og afviser den voksne. Gennem lang tid forsøger den voksne at få kontakt til barnet. På et tidspunkt observeres det at barnet er løbet ind, den voksne følger efter. De har en snak (hører ikke) og efterfølgende går anden voksen til og lægger sig sammen i en hængekøje, hvor det ses at de taler sammen. (Afd. Krogen)

De voksne er meget nærværende overfor børnene og virker glade og engagerede i det de laver.

Refleksioner

Det opleves at personalet har opbygget et godt og trygt miljø for børnene, hvor de kan lære og udvikle sig. På observationsdagen var der meget få konflikter og børn som var kede af det blev håndteret på en professionel måde.

Personalet virker meget engagerede og optagede af deres arbejde.

3. Sprog

Hvordan arbejdes der med verbal og nonverbal kommunikation?

Tegn hos børn

- Børnene viser interesse for det talte sprog og prøver at udtrykke sig sprogligt.
- Børnene stiller nysgerrige undersøgende spørgsmål.
- Børnene lytter til hinanden og til de voksne.
- Børnenes nonverbale kommunikation, eksempelvis kropskontakt, virker afstemt.

Vuggestue Børnene viser meget interesse for det talte sprog. De helt små udtrykker sig både kropsligt og mundtligt.

Børnene er nysgerrige og det understøttes af de voksne. Da der skal hagesmække på, tales der om farven på hagesmækkerne.

Børnehave, Særligt i de spontane aktiviteter snakker børnene rigtig meget. F.eks. omkring vandleg. Generelt er børnene gode til at lytte til de voksne Eks. Fra frokost. Da den voksne rejser sig fra bordet, siger hun til børnene: I kan bare begynde at tage mad. Da hun kommer tilbage, er børnene ikke startet. (se eks længere nede)

Tegn hos voksne

- De voksnes kommunikation med børnene er anerkendende og kendetegnet ved respekt.
- De voksne viser nysgerrighed for hvad børnene siger og reagerer relevant.
- De voksne muliggør, at børnene kan færdiggøre deres sætninger.
- De voksne stiller åbne, undersøgende spørgsmål, der understøtter børnene i deres optagethed.
- De voksne skaber muligheder for at børnene kan bruge og udvikle deres sprog i planlagte aktiviteter, som eksempelvis dialogisk læsning eller samling.
- De voksne arbejder målrettet med sprog i forbindelse med hverdagsrutinerne, som eksempelvis ved måltiderne.
- Der er overensstemmelse mellem den verbale og nonverbale kommunikation hos de voksne.

Vuggestue frokost, da der bliver dækket bord, understøtter de voksne børnene med ord. Hvad hælder vi med? Hvad skal mælken været i? M.v. Da maden står på bordet, bliver der talt om, hvad der er på fadene. Børnenes handlinger understøttes med sprog, så der sker en guidning undervejs.

Ved det ene bord sidder en voksen (vikar?), som ikke har så meget sproglig interaktion med børnene. Ved dette bord hælder børnene heller ikke selv mælk op, men det er den voksne, som gør det uden at tale med børnene. Hun spørger børnene, hvad de vil have at spise.

Vuggestuen (team 4) her spiser børnene inde på stuerne. De er fordelt på tre borde, hvor der sidder en voksen ved hvert bord. Der er masser af samtaler ved bordene, og de voksne omtaler maden og spørger børnene, hvad de vil have. Eks. Jeg kan høre de knaser. Du kan godt lige æggemad m.v.

Børnehaven (team 5). Eks. Hvorfor er I ikke gået i gang med at spise, jeg sagde jo at I skulle gå i gang. (Den voksne har været væk et par minutter) samme voksen, nu skal du lige slappe lidt af xx ellers er du færdig før alle os andre. Fadet sendes ikke rundt ved dette bord, så børnene selv kan vælge.

Frokost, den ene valgmulighed er indbagt pizza, det italesættes som indbagt indianer. Det skulle man måske overveje, hvorvidt det kan støde nogen.

Børnehaven, de voksne opfordrer børnene til at tale med stille stemmer. (med baggrund i BMV)

Ved alle lejligheder i forhold til rutiner sætter de voksne ord på tingene. Skeer, tallerkener, glas m.v. Ved alle måltider er børnene organiseret i mindre grupper, så der er lejlighed til at tale med børnene. Der er således små samtaler ved bordene. Det gælder både i børnehaven og i vuggestuen.

Refleksioner

Helt generelt er der en fin opmærksomhed på brugen af sproget i hele institutionen. Der er dog enkelte personer, som er mindre konstruktive/anerkendende i deres kommunikation. Det kan der med fordel drøftes (videndeles) omkring. Eks. fra ovenstående.

På dagen var der ingen planlagte aktiviteter, som var målrettet sproglige aktiviteter. Det var dog meget tydeligt i de fleste teams, hvordan der arbejdes med sproget i rutinesituationer (måltidet). I forhold til de spontane (og rutiner) aktiviteter kunne man overveje, hvordan der kan skabes mere plads til samtaler. Der snakkes meget hele tiden (voksne), hvordan kan man arbejde med pauser, så børnene får bedre mulighed for at respondere (10 sprogstrategier)

4. Indretning

Hvordan arbejdes der med indretning? (Indenfor og på legepladsen)

Tegn vi ser efter

- Indretningen afspejler relevante pædagogiske overvejelser.
- Børnene anvender rummene og de tilgængelige materialer.
- Voksne anvender rummene og de tilgængelige materialer.

Legeplads

Legepladsen er indrettet med mange forskellige små rum. Rummene skabes af plantekasser, stationære planter og forskellige bygninger. Der er indrettet, så der gives mulighed for mange forskellige aktiviteter. Hængekøjer, afskærmet boldbane, som også kan bruges til mange andre ting. Legepladsen er indrettet med forskellige krukke, hvor der er plantet blomster.

Alle dele på legepladsen benyttes flittigt af både børn og voksne. Som udgangspunkt er de voksne gode til at bevæge sig rundt på legepladsen og skabe aktiviteter forskellige steder.

Indendørs

På alle stuer er der fleksibel indretning. Møbler og borde på hjul, borde som hænger på væggen og små reoler, som let kan flyttes rundt. Der er indrettet små områder med tæpper, madrasser osv. Så der skabes små legezoner for børnene. De voksne understøtter denne opdeling, når de er sammen med børnene.

I forbindelse med renoveringen er de to gamle køkkener omdannet til henholdsvis science- og sanserum.

Refleksion

På dagen foregik observationerne meget ude, da de team fleste var ude meget af tiden.

Det er tydeligt både ude og inde, at der er gjort mange refleksioner over, hvilken betydning indretningen har for pædagogikken. Indretningen understøtter børnenes mulighed for at lege i mindre grupper og de forskellige rum giver mulighed for at der kan laves aktiviteter i mindre grupper. I forhold til indretningen af science-rummet er det synd, at oplevelsen af rummet er lidt rodet. Det er en rigtig god ide, men der skal følges op på det, så det bliver nemt at bruge for personalet. Lige nu er det også tydeligt. Hvor stor forskel der er i standen på de nye lokaler og de gamle. Men nu bliver der malet udendørs, så måske kommer det.

5. Organisering

Hvordan organiseres det pædagogiske arbejde?

Tegn hos børn

- Børnene kender overgangsrutinerne og mestrer overgangene.
- Der opstår ikke unødvendig ventetid.

Vuggestue (team 1) da der er frokost sidder alle børn ved bordet, de venter en del tid på at maden kommer. Da maden ankommer, er der to børn, som hjælper med at dække bord.

Børnehave, (Team 5) Her stilles en timer under frokosten, hvor alle børn så skal være helt stille mens de spiser. Det fortælles samtidig, at det er fordi nogen børn synes, der er meget larm), børnene er rigtig gode til at være stille. Der hviskes lidt om maden, men ellers respekteres det. Efter frokost er børnene gode til at hjælpe med at rydde op.

Børnehave De borde, som børnene har siddet ved skiftes til at gøre klar til at komme på legepladsen. Børnene sidder så alene på gulvet og læser eller spiser færdigt ved bordene. I forbindelse med at børnene skal på legepladsen efter frokost, opstår der en del ventetid for børnene. De ved godt, at de skal vente og gør det, men der opstår også en del uro.

Når frokosten er slut, bevæger de voksne sig meget rundt. Der er voksen (senere to), som sætter sig i garderoben, hvor alle skal have solcreme på. Resten af de voksne tager sovebørn, rydder op, spiser færdigt med børn.

Tegn hos voksne

- Organisering afspejler relevante pædagogiske overvejelser.
- De voksne forbliver i aktiviteten.
- Dagens ressourcer anvendes hensigtsmæssigt.
- Der arbejdes med en tydelig rollefordeling.
- Der arbejdes med mindre grupper.
- Overgange er organiseret således, at der ikke sker konfliktoptrapning.
- Organiseringen er synlig, eksempelvis i form af bordplaner, piktogrammer, mm.

Vuggestue den voksne tager forskellige ting ud, som børnene kan lege med. Der hænges en hule op og lægges tæpper, som børnene kan være på. Den anden voksne er i sandkassen med en lille gruppe børn.

Børnehave. Der arbejdes i mindre grupper i løbet af hele formiddagen. Indendørs er det mere organiseret og på legepladsen er det naturligt børnene selv, som leger i mindre grupper. Derudover er der små aktiviteter i gang, som styres af en eller flere voksne, som henter børn til aktiviteten undervejs.

Ved frokosten er der mange små grupper, som børnene er delt op i. Så vidt muligt fordeles børnene omgås i forskellige rum. Der er også nogen, som spiser udenfor.

Børnehave (team 5) Frokost, da børnene er færdige med at spise, sætter de sig på et lille tæppe og kigger i bøger. Den voksne hjælper børnene med at finde en bog.

Børnene hjælper rutineret med at rydde op efter maden. Stiller deres tallerkener på vognen og putter bestikket inden stor kande med vand. De fleste børn har en mappe med billeder fra deres hjem m.v., den sidder de også og kigger i efter maden.

Det er en klar strukturering og fordring af de voksne (hvem har sovebørnene i dag?) der kigges på et skema, så er der styr på det

Der er struktur på både voksne og børn i forhold til gruppeopdelinger, pladser ved bordet osv. På legepladsen er der opmærksomhed på, at der er voksne ude hele tiden. Der er dialog mellem de voksne så det sikres, der hele tiden er en voksen. Ved bordene hænger der små piktogrammer, hvor det står hvilke børn, der hører til ved bordet. Alle borde har numre, som også bruges i kommunikationen med børnene (børnehave)

Refleksioner

Det er tydeligt både i praksis, men også via opslag at der arbejdes med en tydelig struktur. Der er masser af opdeling i mindre grupper, og ligeledes afspejler indretningen denne organisering.

Det er tydeligt at børnene kender organiseringen og indgår rutineret i den.

I overgangene til og fra frokost håndteres det lidt forskelligt i teamene.

Inddragelsen af børnene før måltidet varierer lidt, hvilket skyldes de voksnes tilgang. Det er ikke tydeligt, at der er en fælles aftalt måde, som overgange håndteres på. Ventetiden for børnene afhænger meget af, hvordan situation håndteres i det enkelte team. Der kan med fordel arbejdes med, hvordan overgangen fra frokost til legeplads kan struktureres anderledes. Teamene arbejder fint sammen, men måske kunne der være fokus på, hvordan der skabes mere ro på for børnene i ventetiden.